

مقدمه

میوه‌ای چیکو دارای ۲۱٪ قند و حاوی آهن، کلسیم، فسفر و ویتامین C می باشد، میوه این گیاه علاوه بر تازه‌خوری، قسمت گوشتی میوه چیکو در تهیه پودر خشک، شربت، مربا، سالاد میوه‌ای و ماست میوه‌ای استفاده می‌شود و از لاتکس درختان چیکو نیز به منظور تولید صمغ و در تهیه خمیر دندان و آدامس استفاده می‌شود.

مشخصات گیاه‌شناسی چیکو

چیکو با نام علمی (*Manilkara zapota L.*) از میوه‌های گرمسیری متعلق به خانواده (Sapotaceae) بوده و بومی مکزیک می‌باشد. چیکو درختی است همیشه سبز با رشد جستی که ارتفاع ارقام پیوندی آن روی پایه‌های کرول به ۵ تا ۱۰ متر می‌رسد. برگ‌ها چرمی بوده و به سمت نوک جست دور هم جمع شده‌اند. گل‌های چیکو دو جنسی بوده و روی جست‌ها در قاعده برگ‌های مجتمع تشکیل می‌شوند. در ایران زمان گلدهی چیکو از اواخر اسفند تا اواخر خرداد ماه یعنی ۴۵-۶۰ روز بعد از گل‌انگیزی می‌باشد. بدلیل ظهور غیر همزمان گل‌ها روی یک درخت میوه‌های با اندازه‌های مختلف روی درختان دیده می‌شوند که همزمان‌رسی نداشته و معمولاً از تیر ماه تا شهریور ماه به تدریج می‌رسند. میوه‌ها شیرین و خوشبو با قطر ۵ تا ۹ سانتی متر، گرد و یا تخم مرغی شکل، با وزن ۷۵ تا ۲۰۰ گرم، دارای پوست قهوه‌ای زبر با گوشت به رنگ قهوه‌ای روشن حاوی ۱ تا ۴ دانه سیاه صاف هستند.

جدول ۱- مشخصات گیاه‌شناسی چیکو

چیکو	نام فارسی
Sapodilla	نام انگلیسی
Manilkara zapota L.	نام علمی
Sapotaceae	خانواده

چیکو

PTMP/SK/R&D/A/ Sapodilla01 /17042021

شکل ۱- آشنایی با درخت، برگ، گل و میوه چیکو

کاشت

درخت چیکو سازگار با شرایط آب و هوایی گرم و خشک و مقاوم در برابر بادهای گرم و سوزان و همچنین شوری آب و خاک است و بهترین خاک، برای کاشت این درخت در خاک‌های سبک با زهکشی خوب است و تعداد آفات و بیماری‌های خاص این گیاه بسیار کم است. بهترین دما برای رشد چیکو دماهای ۱۱ تا ۳۴ درجه سانتی‌گراد و رطوبت نسبی ۷۰ تا ۹۰ درصد است.

شکل ۲- کاشت درخت چیکو از طریق بذر و نهال

داشت

چیکو از نظر آبی گیاهی مقاوم است و قادر است شرایط خشکی خاک را تحمل کند و حتی درختان بالغ آبیاری زیاد را نمی‌پسندند، ولی آبیاری مناسب مخصوصاً در فصول خشک سال سبب افزایش عملکرد محصول می‌شود.

چیکو از لحاظ مواد غذایی گیاهی قانع است و کوددهی سالانه با ترکیب ۱/۵ کیلوگرم ازت، ۰/۵ کیلوگرم فسفات و ۱/۵ کیلوگرم پتاس تاثیر مثبتی داشته، که باید درسه مرحله به گیاه داده شود.

برداشت

از جمله مشکلات توسعه این گیاه کوتاه بودن عمر پس از برداشت میوه‌های آن می‌باشد. چیکو پس از رسیدن بایستی به فاصله چند روز مصرف شود. درخت چیکو جهت گل‌انگیزی به یک دوره خشکی نیاز دارد. در ایران

چیکو

PTMP/SK/R&D/A/ Sapodilla01 /17042021

در مناطق جنوبی زمان گلدهی چیکو از اوایل اسفند تا اواخر خرداد می‌باشد. گل انگیزی ۴۵ تا ۶۰ روز قبل از باز شدن گل‌ها انجام می‌شود. با توجه به تدریجی بودن تشکیل گل میوه‌های با اندازه‌های مختلف روی هر درخت دیده می‌شوند که به تدریج می‌رسند. زمان رسیدن اولین میوه‌ها تیر ماه بوده و تا شهریور ماه روی درختان چیکو، میوه دیده می‌شود.

میوه چیکو را باید با دقت زیاد برداشت نمود. چرا که به راحتی در اثر فشار، ضربه و خراشیدن، آسیب می‌بیند. این آسیب عمر انباری میوه را به شدت کم می‌کند و هنگام رسیدن میوه نقاط تحت فشار یا ضربه دیده نرم و سیاه و ترش می‌شوند.

شکل ۳- برداشت دستی میوه چیکو

منبع

رضازاده، رمضان؛ حسینی، یعقوب. (۱۳۹۶). اصول برداشت و نگهداری میوه چیکو. هرمزگان: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی هرمزگان

تعاونی پترو تمدن مهام پارس

